

Цапушел І.М.

студентка 1-го курсу магістратури факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРО РОЛЬ ПРАВИЛ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА

Довіра окремого індивіда та суспільства в цілому до адвокатури цілком залежить від ставлення самих адвокатів до своєї професії. Проте сучасні реалії свідчать про те, що існує наявна кількість порушень збоку правників, зокрема адвокатів. Це ставить під сумнів діяльність інституту адвокатури та його ефективність. У зв'язку з цим виникає питання щодо впливу рівня моралі та етики адвоката на його професійну діяльність.

Правовим регулятором адвокатської етики є Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 року [1], проте він є загальним, та не уточнює окремі елементи професійної компетентності адвоката. Спеціальними нормами щодо зазначеного вище Закону є Правила адвокатської етики (далі-Правила), затверджені 3^тздом адвокатів України у 2019 році.

Правила адвокатської етики мають на меті уніфіковане закріплення традицій і досвіду української адвокатури в сфері тлумачення норм адвокатської етики, а також загальноновизнаних деонтологічних норм і правил, прийнятих у міжнародному адвокатському співтоваристві [2].

Необхідно звернути увагу на те, що етичний кодекс адвоката має давнішу історію, а також має ширший зміст порівняно з Правилами, які вперше були затверджені лише в 1999 році. Це говорить про те, що фактично певні компетентні основи адвокатської діяльності існували, проте вони не були унормовані та офіційно оприлюднені.

На сучасному етапі Правила вимагають від адвокатів дотримання етичних стандартів поведінки, затверджують єдину систему критеріїв оцінки етичних аспектів поведінки, а також встановлюють захисну функцію від упереджених та дискримінаційних переслідувань адвокатів.

У розділі II закріплюють як основні принципи адвокатської етики: незалежність; дотримання законності; пріоритетність інтересів клієнта; неприпустимість конфлікту інтересів; конфіденційність; компетентність та добросовісність; повагу до адвокатської професії; обмеження рекламування діяльності адвокатів [2]. Проте дані засади не є вичерпними та розуміють під собою більш ширші поняття, які офіційно зазначені.

Завдання професійної етики, за твердженням А. Д. Бойкова, — не давати готові рецепти на всі випадки життя, але вчити культурі морального мислення, визначати надійні орієнтири для вирішення конкретних ситуацій, впливати на формування моральних установок у фахівця у відповідності

зі специфічними вимогами професії, пояснювати і оцінювати вироблені адвокатською практикою стереотипи поведінки у галузях, що не врегульовані правом [6, с. 306].

Відомий англійський адвокат Раймон Мюллера зазначав: «Адвокати мають показати, що дотримання норм професійної етики і дотримання принципу незалежності — це не просто спосіб збереження їх корпоративних привілеїв, але спосіб забезпечення реального захисту прав клієнта» [5, с.111].

Виходячи із міжнародної практики, необхідно зазначити, що роль професійної етики адвоката неможливо переоцінити. Прикладом цього є наступні приклади Рішень Європейського суду з прав людини (далі-ЄСПЛ).

Зокрема, у справі Касадо Кока проти Іспанії від 24 лютого 1994 року § 46, Серія А № 285-А, суд визначив наступне: «Роль адвокатів у системі правосуддя тягне за собою ряд обов'язків і обмежень, особливо у зв'язку з їх професійною діяльністю, яка повинна бути прямою, чесною і гідною» [3].

Вимога чесності і порядності є новацією, яка була нормативно закріплена лише 26 січня 2019 року на конференції адвокатів Одеської області. Проте дана засада завжди була традицією української адвокатури, не дивлячись на відсутність нормативного врегулювання. Дана практика свідчить про високий рівень професійності юристів та загальне розуміння особливостей адвокатської діяльності особисто правниками.

Яскравим прикладом є Рішення ЄСПЛ по справі Лекавічієне проти Литви від 27 червня 2017року, № 48427/09, ECHR 2017, де суд зазначив: ««Професія адвоката є однією з професій, представники якої повинні дотримуватися вищих і більш суворих стандартів поведінки. Не лише загальні стандарти поведінки, але також спеціальні вимоги, встановлені законами, які регулюють діяльність колегії, та правила професійної етики, застосовуються до практики адвоката. Необхідність вимог, встановлених правилами професійної етики, є об'єктивною: лише особі з високою моральною репутацією можливо довіряти брати участь у процесі здійснення правосуддя. Дозвіл будь-якій особі брати участь у цьому процесі незалежно від його або її поведінки дискредитує ідею здійснення правосуддя» [4].

Даний приклад уособлює важливість дотримання професійної етики в адвокатській діяльності та зосереджує увагу на важливості володіння високої моральної репутації кожного адвоката без винятку.

Вищезазначені думки спонукають нас до роздумів про необхідність зважених дій для підвищення якості підготовки правозахисників. І це не стосується тільки якісної освіти. Погодьтеся, що адвокатом може бути не кожен. Лише особа яка має високі моральні якості здатна в правовому полі надавати якісні адвокатські послуги.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 року № 5076-VI в редакції від 03 липня 2020 року зі змінами і доповненнями. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 27. ст.282.
2. Правила адвокатської етики від 09.06.2017 року в редакції від 26 січня 2019 року зі змінами і доповненнями.
3. Постанова Європейського суду з прав людини від 24.02.1994 року Серія А № 285-А: Касадо Кока проти Іспанії
4. Постанова Європейського суду з прав людини від 27.06.2017 року № 48427/09, ECHR 2017: Лекавічієне проти Литви
5. Логінова С. М. Адвокатська таємниця: історико-правовий підхід. Право України. 2001. № 3. С. 111-115.
6. Таварткіладзе Н. М. До питання про поняття адвокатської етики. Актуальні проблеми держави та права: зб. наук. пр. Одеса, 1999. Вип. 6. Ч. 1. С. 303-308.

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», професор ***Косюта Михайло Васильович***

Шевченко Є.Д.

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТСЬКА ЕТИКА В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Адвокатура – один із важливих інститутів демократичного суспільства, який нині наділений великою повагою серед українців, оскільки виконує одну зі значних соціальних функцій захист прав та і свобод людини. Феноменальна значущість функціонального навантаження цього інституту зобов'язує правозахисників дотримуватися високих етичних стандартів поведінки.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачає виконання Правил адвокатської етики, що є одним з головних фахових обов'язків адвоката.[1] У першу чергу Правила адвокатської етики ставлять собі за мету уніфікувати традиції й практику української адвокатури в галузі тлумачення норм адвокатської етики, зокрема загальновизнані деонтологічні норми та правила, прийняті міжнародним адвокатським об'єднанням. Не можна оминати увагою окремий і не менш важливий міжнародний акт в